

Qui tot ho
vol

COMEDIA EN UN ACTE Y EN PROSA
PER

En Joseph Quera y Córdoba

Estrenada ab bon éxit en la Cort Angélica de Sant Lluís
Gonçaga de Gracia lo día 8 de Septiembre de 1898

Preu: 1 pesseta

BARCELONA

Biblioteca de «La Talia Catalana»

Carrer del Pi, número 16.

1898. 4

QUI TOT HO VOL TOT HO PERT

Qui tot ho vol

COMEDIA EN UN ACTE Y EN PROSA
PER

En Joseph Quera y Córdoba

Estrenada ab bon éxit en la *Cort Angélica de Sant Lluís*
Gonçaga de Gracia lo día 8 de Septiembre de 1898

BARCELONA

Biblioteca de «*La Talía Catalana*»

Carrer del Pi, número 16.

1898

Aquesta obra es propietat
de son autor qui 's reserva
tots los drets de propietat li-
teraria

Queda fet lo corresponent
dipòsit que prevé la llei.

PORT ANGELICA

DE

✻ Sant Lluís Gonçaga ✻

A vosaltres als jovers aficionats que formau la Comissió Dramática d' aquest centre, ja que foreu los primers que acullireu en vostre repertori una de les primeres de mas pobres produccions y ensemps per lo bon desempenyo que li donáreu, á vosaltres vos la dedica en penyora d' agraïment.

L' Autor.

Barcelona y Desembre de 1898.

674196

REPARTIMENT

PERSONATJES

ACTORS QUE L' ESTRENAREN

TIBERI.	En García (M.)
MACARI.	» Rodés.
FIDELET.	» Mollá.
CRISTOFOL.	» Buch (C.)
NOTARI.	» Pollina.

Dreta y esguerra del espectador.

Época present. L' acció en una vila catalana.

ACTE ÚNICH

L' acció representa una sala ab arcoba que estar  separada per medi d' unes cortines. En la sala hi haurà una porta   la dreta y finestra   la esquerra, una taula y varies cadires. Y en la arcoba un llit en quin figurar  haverhi un mort.

ESCENA PRIMERA

MACARI y TIBERI

eix assentat pensatiu y trist, y aquell dret   son costat.

MACARI. Pr , home, qu  tens?... Que't passa que 't veig tant moxo y pensatiu?...

TIBERI.  Ay si ho sapiguessiu!... Es tant grossa...

MACARI. Pr ... explicat!

TIBERI. M' en passa una com un cove.

MACARI. B  pr ... explicat, que explicantse la gent s' entén. y aixís puga pot ser aconsolarte.

- TIBERI. Será inútil lo dirvosos... y tant grossa... pitjor que 'l rotllo de la lluna.
- MACARI. Ja sabs que jo 't porto molt afecte, tan afecte que per un de ma casa no faria mes que per tú.
- TIBERI. Sí... ja ho sé... pró eixa...
- MACARI. Explicat, tal volta puga aconsolarte.
- TIBERI. En vá ser.
- MACARI. Per qué ho dius?
- TIBERI. Perque lo meu mal no te remey.
- MACARI. Tal volta... que no sabs aquell adagi que diu que quatre ulls hi veuben mes que dos?
- TIBERI. Teníu rahó. Pró ab lo que 'm passa tant hi veurán quatre, vuyt, com cent d' ulls.
- MACARI. Te equivocas, puig tot lo d' eix mon te solució y si eixa no la veu un, la veu un' altre.
- TIBERI. Pró es tan grossa... tan grossa...
- MACARI. Per mes grossa que sia.
- TIBERI. ¡Ay! donchs si la vegessiu vos, y me volguesseu traure, d' entre les urpes de la miseria ab que 'm veuré condemnat!
- MACARI. Pró explicat, home.
- TIBERI. Puig se doni lo cas que don Baldiri, nostre amo me se 'n anat sense dirme ni ase ni bestia.

MACARI. ¿Per aixó estás trist?... perque se 'n ha anat? Ja tornarà!

TIBERI. Ho dupto!

MACARI. Be! mentres t' haja deixat amo y senyor de tot lo seu...

TIBERI. Aquí está. Per aixó plora la criatura; puig de res puch disposar: fins ni de lo meu!

MACARI. (Reprementlo y extranyat) ¿Ni de lo teu?...

TIBERI. Ni de lo meu; puig D. Baldiri 'm deu uns dos anys de serveys, y com que eixos no constan enlloch, al vındrer sos cosíns pera repartirse llurs riqueses, també pendrán lo meu.

MACARI. No t' entench.

TIBERI. Ben clar se veu. Com que D. Baldiri es mort...

MACARI. (Extranyat) D. Baldiri es mort?...

TIBERI. Sí, home: que no vos ho he dit?...

MACARI. Tórnam lo ral, que no t' havia entés. Mes jo 'm pensava, al dirme que se t' en havia anat... ¡que sé jo lo que 'm pensava!: que ja havia comensat les excursions que acostumava fer tots los estius.

TIBERI. Nó, sant cristiá: per aixó no 'm queixaria!

MACARI. Per lo mateix que ho trobava estrany. Mes are ja comprench lo que 'm deyas.

- TIBERI. (Senyalant l' arcoba.) Miréusel: allá jau.
Queda trist y pensatiu.)
- MACARI. Veritat. (Se 'n va dins l' arcoba.) Pobre senyor Baldiri!... Ja no podré ferli may més cartes!... (Després d' un rato, y pensatiu, baixa al prosceni y diu á n' en Tiberi:)
Pro ¿cóm ha estat?
- TIBERI. Ni jo ho sé cóm ni quán ha mort!
- MACARI. Donchs sí no ho sabs tú, quí ho sabrá?
- TIBERI. Ja veureu: Ahir se 'n va aná al llit molt content, que debían esser les deu, poch més ó menys. Passárem la nit sens notar res que no sigués lo anormal. Mes al anar jo aqueix matí, com de costúm, á portarli 'l xocolate, en va he trucat, puig ningú ha respost; fins que, al cap y á la fi, m' he determinat entrarhi, y ¡oh Verge de la Ajuda!... 'l trobo estirat al llit, fret: més fret que un marbre estava! Era ja cadavre. Y aixís es que no sé quán ni de quina manera ha mort.
- MACARI. ¡Pobre Sr. Baldiri!
- TIBERI. Pro ¡podéu contar quina sorpresa fou la meva al trobarlo mort!
- MACARI. Se suposa. (Cambi marcat.) Pro, escolta: be deu tindre testament fet?
- TIBERI. ¿Testameut, dieu? Temps ha que l' importunava que 'l fes. perque, la vritat: Ja 'm temía aquest desenllás

y pensava que 'l día menys pensat hi petaria; y tambe 'm pintava ia desgracia que en cas de no fer testament se 'ns preparava.

MACARI. ¿Vols dir que no 'n té?

TIBERI. ¿A qué viudria l' enganyarvos?

MACARI. Ho dupto de que no n' haja fet, puig á mí 'm tenia promés y mil voltes m' ho havia dit: «Quan jo mori, tot vos ho deixaré per meytat entre tú, Macari, y 'l meu criat en Tiberi».

TIBERI. Aixó mateix que vos deya á vos, també m' ho deya á mi.

MACARI. Més encare: «Tot, tant en fincas, en cases, papers, or, plata, plom,—y fins no sé ab que més me deya,—será pera vosaltres».

TIBERI. Lo mateix que 'm deya á mí.

MACARI. Y... ¿r' estás del tot segur de que no ha fet testament?

TIBERI. Ja hi podéu pujar de peus.

MACARI. ¿Vols dir?... .

TIBERI. No sigau impertinent, ni titubejau més. Lo que vos dich, es cert: tant cert com D. Baldiri jau allá mort.

MACARI. Y donchs, si es cert: ¿quin es lo pervíndrer que 'ns espera?

TIBERI. Lo de comensar á agafar la cistella y anar á captar.

MACARI. (Ab gran desconhort.) ¡¡Desgracia eterna!!

- TIBERI. ¡¡¡Deu s' apiadi de nosaltres!!!
 (Breu rato pensatius.)
 Mes, va: deixem'ho córrer, y anem á buscar una solució pera sortir d' eix atolladero.
- MACARI. ¡Pro ¿cóm?!
- TIBERI. Abocant'hi tota nostra ciencia. Are ja estich més assossegat, perque tinch qui'm fa costat, y potser tots dos junts trobarém lo medi de salvarnos de les garres de aquestos parents famolenchs que, al igual que nosaltres, esperaven com candeletes sa mort.
- MACARI. Pro, abáns, deixem anar á acabar una carta que tinch entre mans.
- TIBERI. Sí: anéu; y quan estiguéu llest de tot, veníu: veníu, que ab detenció regirarém tots los recóns del pou de nostra ciencia.
 (Macari va per sortir y Tiberi 'l detura.)
 Mes, abáns, escoltáu: ¿qué haig de fer si sos parents venen?
- MACARI. Quina 'n fora que vinguessin!
- TIBERI. Avuy justament tenèn de venir: som dissapte, y, com de costúm, no 's descuidarán de víndrer á cobrar la nómina que 'ls tenia senyalada á quiscun d' ells.
- MACARI. Un sou setmanal los hi tenia assenyalat D. Baldiri?

TIBERI. Sí: ja ve de temps. Y que no se 'n descuidavan may:

MACARI. Bé: fes véurelshi que D. Baldiri no hi es; que á tu, que tens tanta trassa en engalipar. no 't costará gayre de fer aixó... Bueno, donchs, fins després.

ESCENA II

TIBERI, deixantse cáurer en una cadira trist y pensatiu.

TIBERI. Ha mort sens disposar, ¡pobre senyor Baldiri! Ell m' hagués cregut: no hauría mort d' eix modo, sens fer testament y sens pagar á n' á mí ni á n' en Macari 'ls mals ratos que 'ns havia fet passar. Ah! si ell m' hagués volgut créurer, temps ha que n' hauría fet!... Pro, lo que més me causa pena, es lo pensar que no ha sigut pas per ma desidia, sino per son carácter gens ni mica emprendor que tot ho confiava al temps, sens pensar que més aviat fet, més aviat olvidat; puig sempre l' instava per lo mateix, contestantme ell: que ja... que ja ho faría!...; pro eix día may arribava, fins are, que ha passat lo que de lluny preveya, y era sa mort.

Fos sol, poch's ma's de cap me donaria; pro té dos parents, que, com llops frisosos, se tirarán demunt de tot lo que poseeix, al saber sa mort, sens tenir en compte res. Y, naturalment: nosaltres, que havém suferit totes ses impertinencies y enfados, nos quedarém á la lluna de Valencia.

(Trucan. Fins al acabar, breu.)

Trucan?... Ay, ay! ja deu ser algú d'ells! Quin embolich hi haurá si se adonan que es mort: Ja'ls tením regirant armaris y obrint y tancant calaixos; aixó m' enduch y aixó nó; aixó vull y aixó no vull... y altres coses pe 'l estil. Y jo, rosegantme'ls punys sense pòguer dir res!... Bé: pera evitar tot aixó, no 'ls deixaré entrar á la arcoba. Tirém les cortines.

(Ajusta les cortines de manera que tapin la arcoba y va á obrir.)

ESCENA III

DIT y FIDELET

FIDELET. Qué tal, Tiberi?

TIBERI. (Aparentém estar alegres). Molt bé, per are; ¿y vosté?

FIDELET. Tal qual. Y D. Baldiri?

TIBERI. Es á jáurer.

FIDELET. (Enfadat.) Molt bé, Tiberi: ¿aixís es lo modo ab que deu tractarse á un senyor hisendat?

TIBERI. Ja veurá...

FIDELET. No haig de véurer res més de lo que veig.

TIBERI. Dispensi si l' he ofés. Es costum de ma terra.

FIDELET. (Resolut.) Donchs á ma terra no més jauhen los gossos.

TIBERI. (Amansit.) Bé! ja veurá: vull dir que es á dormir.

FIDELET. (Extranyat.) A eixes hores, á dormir?

TIBERI. (Ja ducta. ¡Malc!... Pro jo ja 'i tombaré.)

FIDELET. M' estranya, quan ell té per costum...

TIBERI. Sí, ja ho sé; pro no hi ha que extrañar-se 'n, perque ahir va fer un extraordinari.

FIDELET. ¿Y aixó?

TIBERI. Res; perque aná á véurer l' estreno de una comedia d' un seu amich, y retirá tart.

FIDELET. Y bé: ¿que no pot véurers?

TIBERI. Nó, perque 'm té dit que quan dorm no vol que ningú vaja á dirli res.

FIDELET. Ni jo?

TIBERI. (Resolut.) Ni vosté

FIDELET. (Ab enfado.) ¿Ja sabs qui só?

TIBERI. (Si que sería panoli si no ho sapigués; quais cada día per altre vé, y sobre tot los dissaptes, per que 'l cosinet faija anar més llatí les rodes!)

FIDELET. (Enfadat.) Bé: y qué dius?

TIBERI. Que ve enfadat avuy!

FIDELET. Contesta al moment: ¿me coneixes ó nó?

TIBERI. ¡Que 's pensa que só tant soyo y que tiuch pa al ull, per no conéixerlo?

FIDELET. Y donchs?...

TIBERI. Qué vol dir?

FIDELET. Si puch entrar á véure'l sí ó nó?

TIBERI. Ah, sí! La cuyna sempre es oberta, y allá hi trobará 'l canti y podrá véurer tant com vulgui.

FIDELET. (Donantli una clatellada.) No 't dich aixó, tros d' ase!... Si puch véurer al cosinet, te dich.

TIBERI. (Ni distrayentlo 'l puch tombar.)

FIDELET. Aho, at doim?

TIBERI. Miri: tiri avall d' eix corredor, avall eh?, no amunt!; trenqui á la dreta: trobará un saló; entri en éll, que hi veurá dues portes, l' una á la dreta y l' altre á la esquerra; no agafi pas la de la dreta, sino l' altre... y allá hi trobará ma celda.

FIDELET. (Enfadat.) Y ¿qué n'haig de fer jo de ta celda!...

TIBERI. (¡Que es dur lo bou al ast! Jo no sé cóm arreglar'ho... Cridaré á en Marcari.) Permetim; que sentho bullir la olla.

(Se'n va corrents.)

ESCENA IV

FIDELET, sol y pensatiu.

FIDELET No sé: aixó de contestarme en Tiberi *glorificat toca matines*, me fa témer quelcóm... Jo crech que ell m'amaga l' ou de ple á ple... Potser al cosinet li haja succehit alguna cosa grave; y aquest dimoniet vol evitar que jo ho sápigam... Lo cosinet ja comensa á esser vell, té una posició bastant ele-

vada y es molt «del puño de la Virgen», com diuhen los castellufos; per lo que 'm fa créurer que, al morir, segurament deixarà algún recó, que, com es natural, farà sed al qui li sápigá. Y aquest *mano* de Fidelet, que no té cap pel de totto, res fora de extrany que probés de enganyarnos.

ESCENA V

DIT y MACARI que figura enrahonar entre bastidors.

MACARI. Pert cuid&do. (A Fidelet.) Molt bon día tinga, D. Fidelet.

FIDELET. Hoia! Qué diheu de bó, Macari?

MACARI. Ja ho pot véurer.

FIDELET. ¿Y la canalleta?

MACARI. Tots trempats y rexinxolats.

FIDELET. Lo menut, ja deu caminar?

MACARI. Sí: ja va com un *dansari*?

FIDELET. ¿Que ja ho sabíau que jo era aquí?

MACARI. Nó: ha sigut casual; perque, com de costúm... Be; pro, abáns, dexim que li diga...

FIDELET. Qué?... ¿Potser ja haveu acabat de posar en net la obra?

MACARI. ¿Cóm ho ha sapigut?

FIDELET. Ves! que no era ja hora?!

MACARI. És que no hi he estat pas molt de temps? Total: un mes y una semana.

FIDELET. Y ¿voleu dir que encare n'hi ha poch pera escriurer tant sòls quaranta planes?...

MACARI. Qué vol que li digui; pro jo trobo que no hi he estat gayre...

FIDELET. Bueno; pro, al menys, haurá quedat bé, eh?

MACARI. Sí, senyor: com cap altre de les que li he copiat.

FIDELET. No hi ha pas també alguna taca, com en totes les demés?

MACARI. Ah! no, senyor, nó: aquesta es neta com una patena; pro...

FIDELET. (Bó!: ja hi ha un pro?..)

MACARI. Li adverteixo que no 'n fassi cas si en una plana hi veu una gran sombra: es que 'l menut, tot jugant, va tenir la extranya ocurrencia de abocarhi 'l tinter....

FIDELET. (Que no es pas res aixó.) Donchs, si que la havém feta bona!

MACARI. Nó: per aixó are ja 's pot ben llegir; puig al moment vaig portarla á ca'l *quita manchas* y aquést va ferla quedar com nova. Mes ab tot lo altre, perdi cuydado, que será del seu gust.

FIDELET. Sí; pro aixó de la taca, 'm sab molt de greu.

MACARI. No sé per qué. Al meu enténdrer, encare tindria que gaudirsen: puig aixís veurán que també sab ferombres.

FIDELET. (Sí: vaya una alegría!: com si 'm passessin una gatossa per la esquena!)

MACARI. (Ja no se li ha assentat bé. Femli créuer, donchs, lo que no es.) Pro cregui que, deixant apart aqueixa plana, de lo demás ne quedarà enamorat. Miri: la portada, li he fet ab carácter gótic y lletres de pam y mitx, de manera que 's destaca moltíssim lo títul que diu *No llevar falsos testimonis*. Calli: 'm sembla que á la butxaca 'n porto una de esguerrada... Pro ¿qué es creu?: pera fer la tal portada, n' hi he estat de dies!... A lo menos, una dotzena. Y de paper, també n' hi he gastat bastant: aprop dos quadernillos y mitg; porque, are equivocava 'l nom, are les lletres no 'm resultaven; are l' una 'm pujava més que l' altre, etc. etc. Ab una 'm passá un cas molt bonich Oh! y 'm sembla que va ser ab la que porto. (Treyentse un full de paper.) Sí, nó, sí, nó, no ho es aquesta.

FIDELET. A véurer?

MACARI. Tingui: es exactament á aquesta la que hi té.

FIDETET Donchs si es com aquesta, si que ja cal que 'n torneu á fer un altre.

MACARI. Bel jo vull dir que'l caràcter de lletra es igual...

FIDELET Ja ho veureu: aném á casa vostre y podreu ensenyármela, que obres son amors y no bones rahóns.

MACARI. Es veritat; y aixó y lo que anava á dirli... (Treyemlo de aquí).

(Se 'n van.)

ESCENA VI

TIBERI, sol, que entra.

TIBERI. ¡Gracies á Deu que ja es fora! Vaya un mal rato de angoixes y recels m' ha fet passar!... Perque, la veritat: me temia que ab son caràcter impertinent hagués descobert la trama, y si aixís, per desgracia, hagués succehit, tot s' en hauría anat al botavant!... Y allavors, ¡ay, pobret de mí!: ¡quina estirada de orelles hi hauría hagut... Lo cor, de pensarhi, encare 'm fa trip trap,.. Mes, deixemho córrer; que are ja está passat, y en Macari prou també

se cuidarà de distreure'l... Y que l'ha tombat ben bé.

(Trucan.)

Altre vegada?... Al sentir aquesta campaneta, 'l cor torna á posarse 'm en mohiment... A veurer si 'm faltará la deguda serenitat; perque si desgraciadament me falta, ja puch ben dir que está esqueixada la grúa!... Segurament que qui are está trucant es l'altre cosí. Si ho es, l'ensarronaré fentli créurer que D. Baldiri es á pèndrer les aygues.

(Tornen á trucar.)

Ja 's deu desesperar. Deixem anarlo á obrir.

(Va á obrir.)

ESCENA VII

TIBERI y CRISTOFOL.

CRISTOF. Que estaves sort?... Que no hi senties?...

TIBERI. Sí; pro...

CRISTOF. Vaya unes ganes de ferme estar present la fresca! Oh, y ab l' ayre tant fí que per aquesta escala passa!.,. que es capás de fer agafar un cadarn.

TIBERI. Y per aixó, s'espanta? ... Home: així no l' haurá de comprar! ...

CRISTOF. Ya, ya! ... Pro, qué feyes que no podies deixarho pera venirme á obrir desseguida?

TIBERI. Estava fregant l' ayguera.

CRISTOF. Ah! y l' ayguera ha d' esser primer q' ie jó?

TIBERI. Y que sabia jo si era vosté ó'l sereno, ó 'l carboner, etc., etc , el qui estava trucant?

CRISTOF. Pro, ¿que no sabs que avuy som dissapte y ...

TIBERI. (Femli 'l beneyt, sense serne.) Ah! ¿avuy som dissapte? ...

CRISTOF. Es á dir que ¿encare no sabs lo día en que 't menjes lo pa?

TIBERI. No se 'n extranyi pas d' aixó; perque ahir, tot arreglant les coses, vaig posar lo calendari damunt d'una cadira; y la gateta, que sempre mira quina 'n pot fer, va agafarlo, y comensanhi á jugar, no 'l deixá fins que va esser fet á miques .. Així es que are vaig á les palpentes en lo que toca al día que som.

CRISTOF. Ya, ya! Pro, ves si demá 't descuidarás de anar á passeig!

TIBERI. Oh, ja veurá: Si demá es diumenge, ja ho conixeré: primera. perque al

matí no sentiré 'ls cops de mall del ferrer d' aquí baix; y, segona, perque mimva de tal manera 'l tráfech en aqueix día, que á ningú li passa desapercebut que's trobém á la fi de la setmana.

CRISTOF. Ab aixó tens rahó; pro 'ls dissaptes també 's coneixen.

TIBERI. Particularment, pe 'ls trevailleurs de setmana; y també per altres, com...

CRISTOF. Jo, per exemple. Mes, parlém de una altre cosa: ahont es lo cosinet?

TIBERI. (Ja hi som. ¡Coi meu: no 'm vulgues pérdrer!...) Ay, quina noticia més fatal li vaig á donar sobre aquest punt!

CRISTOF. Que potser es mort? (Tant de bó; pro ¡no tindrè aquesta sort!)

TIBERI. (Ho has endevinat.) Ca: ni pensarhi! Si avuy se troba més fort que may! (Y no menteixo: está més fort que una roca.)

CRISTOF. Y aquesta es la noticia fatal que has dit m' havies de donar?

TIBERI. Esperis: que la olla bull

(-e 'n va corrents.)

ESCENA VIII

CRISTÓFOL sol y pensati.

CRISTOF. No sé pas quina pot ésser la noticia fatal que 'n Tiberi ha dit m' ha de donar... A no ser la de la mort del meu cosinet Baldiri!; pro aquésta éll diu que no ho es; y si ho fos, la tal noticia jo no la consideraría com á fatal! Es á dir: fatal, mirat segóns de quina manera, sí, perque sempre causa poca ó molta pena la mort d' un individuo de la familia; pro, segóns de quina altre manera, fatal no ho fora, perque, la veritat: lo diner ¡es tant bonich si un lo pot tenir entre ses mans!... Y com jo y mon cosí germá 'n Fidelet som los únichs parents que té 'l Sr. Baldiri, com es natural: tot lo que ell posehex ha de venir á parar á nosaltres dos. De sobres, en Tiberi ho sab aixó; y si la mort del meu cosinet, per la meva bona sort, hagués acontescut; ja no m' hauría dit pas la paraula «fatal» al calificar la noticia que diu que 'm té de donar; y, per altre part, ell no estava tampoch gens

emocionat, com de segur ho estaria, y no poch, si fos certa la mort del cosinet; perque, com que fa tant temps que 'l serveix, forsosament l'hi ha de haver posat carinyo... Mes, de debó, no puch atinar qué pot significar la paraula «fatal» ab que ha calificat la noticia que m' ha de donar; y la veritat, aixó'm causa bastant d'amohino. Mes, aquí ve éll que 'm treurá de duptes.

ESCENA IX

DIT y TIBERI que entra.

CRISTOF. Sabs, Tiberi, que m'has fet capficar moltíssim ab aqueixa noticia que dius «fatal» pera mí?

TIBERI. Y no n' hi ha pas per menos, perque figuris que 's tracta de havérsenose'n anat lo Sr. Baldiri...

CRISTOF. ¿Ahont se 'ns ha anat?... Cuyta, digas, que estich impacient, perque ab sóls lo comensament ja veig que 't sobra la rahó de calificarla de fatal. Digas, depressa, digas.

TIBERI. A poch á poch, á poch á poch; que

anant depressa podria entrebancarme
y cáurer . ¿me comprén?

CRISTOF. Sí, home, sí; pro... digas ahont se'ns
ha anat .. Digas, que com més va
més impacient estich per saberho.

TIBERI. Donchs, com ja li he dit, se tracta de
que 'i Sr. Baldiri...

CRISTOF. Sí: lo meu cosinet... Ves dihent,
cuyta!

TIBERI. Home, tingui espera; que si 'm des-
orienta, comensaré moltes paraules y
n' acabaré molt poques.

CRISTOF. Be; ja estich cremat dels teus roman-
sos: m' ho vols dir sí ó nó?

TIBERI. Está clar que sí... Donchs... ¿se'ns
ha anat á pendre'ls ayres!

CRISTOF. (Sorprés) Qué dius are!

TIBERI. Lo que sent.

CRISTOF. Pro... aixó es veritat?... es possible?

TIBERI. Ja ho crech si ho es!: de veritat, tant
com tinch pagats al sastre los panta-
lóns que porto; y de possible, tant
com jo are poguerli desfer xocolata y
vosté pèndrerla (ja va.)

CRISTOF. ¿Y ahont ha anat?

TIBERI. No sé si ha anat per amunt ó be per
avall.

CRISTOF. ¡Ay carat de cosinets! vaya una ruixa
de passarli!

TIBERI. Oh! no 'n fassi cas; porque, ja veurá:

desde que va comensar á fer calor, se apoderá d' ell un tant gran desfici, que apenes podia resistirlo.

CRISTOF. Ah! es á dir que tenia fugots?

TIBERI. Sí, senyor; y per aixó 's determiná de anarse 'n en un altre lloch ahont poguer resistir la temperatura. Pro empregué son viatge sense despedirse de ningú, y á n' á mi encare está dejú de dirme ni «Ab Deu siau».

CRISTOF. Y ¿desde quán es fora?

TIBERI. Desd' ahir.

CRISTOF. Ves si no podia esperarse marxar fins avuy!

TIBERI. Esta clar! Que axís, al menys, vosté hauria pogut cobrar la setmanada, ¿no es veritat?... (Per aixó plora la criatura!)

CRISTOF. Mes ¿no sabs quán tornarà?

TIBERI. No, senyor; perque, com ja li he contat, va marxar sense dirme ni «ase» ni «bestia».

CRISTOF. Donchs ¡si que la he feta bona jo que 'm refiava de la setmanada que acostumava á donarme, pera poguer pagar algúns deutes que he contret ab la condició de saldarlos avuy sens falta!

TIBERI. Pro, ja ho veu: haurá de esperar un altre día. (El del Judici, quan menys.)

CRISTFO. Sí: verdaderament ho veig. Mes, ¿cóm quedo ab mos prestamistes?... Dónam una solució, Tiberi, porque de debó estich desesperat!

TIBERI. No sé per qué té d' estarho: no n' hi ha per tant, per aixó! Además: el sol encare no es post, y per lo tant, lo día no está pas acabat.

CRISTOF. Sí, pro á mí 'm sembla que será igual que s' acabi com que 's comensi.

TIBERI. Donchs á mí nó: ja sab que 'l ditxo diu que «mentres hi ha vida hi ha també esperança».

CRISTOF. Ja sé lo que vols dir, Tiberi... Ay! ditxós tú que res te empatxa!

TIBERI. Aixó si que no ho endevina pas: jo só ni més ni menys que 'ls altres: quan menjo massa, també m' empatxo.

CRISTOF. Mes... ¡sembla mentida que se 'n h'ija anat sense recordarse 'n de no-saltres y de que avuy era dissapte!

TIBERI. Es aixó...

CRISTOF. Oh! ja ho sé, ja, que es aixó.

TIBERI. ¿Pot ser se 'n haurá recordat al esser á puesto? y encare 'ls envihi...

CRISTOF. ¿Vols dir?

TIBERI. Jo ho dich no més; porque ¿qué sé jo, pobre de mí! Y per aixó l' hi he citat aquell refrá. .

- CRISTOF. Donchs, potser que torni á venir al mitgdía. ¿No 't sembla?
- TIBERI. Com vosté conegui; pot ser allavors sabré més de lo que are sé.
- CRISTOF. Sí, sí: me'n vaig; y ja tornaré al mitg día.
- TIBERI. (Veste 'u, ves; que ja hauries d' esser fora!)
- CRISTOF. Apa, donchs: fins al mitgdía.
- TIBERI. (Ab mofa.) Que no se'n descuidi, eh?

ESCENA X

DITS y MACARI que entra en el moment en que en Cristófol va per sortir.

- MACARI. ¿Ahont va 'l Sr. Cristófol?
- CRISTOF. Hola! Macari.
- MACARI. Y donchs, ¿qué 'm diu de bó?
- TIBERI. (¡Are aquést me l' entretent!)
- CRISTOF. De bó, Macari, res absolutament. No estich gens ni mica de *filis*.
- MACARI. Ay! y aixó? ¿quina es la causa?... Bé! ja m' ho penso: alguna mala resposta de la xicota ó algún *carinyós* regany de la futura sogra... ¿no es veritat?
- TIBERI. (Ca!: te equivocas, Macari.)
- MACARI. Veig que no 'm contesta, eh? Senyal,

donchs, que ho he endevinat... Vaja: ensenyins la carta que ella l' hi ha enviat y que segurament deu esser la resposta á aquella que vosté díes passats va férmeli escriurer. Ensényimela que jja veurá quina altre n' hi contestaré n! (Cartes, cartes, es lo que jo busco.)

CRISTOF. Nó, Macari: no es la xicota, nó, lo que m fa estar de mal humor.

MACARI. Donchs, digui ¿quí es?

CRISTOF. Lo cosinet; que no sé avenirme 'n de que 'ns hagi deixat ..

MACARI (A Tiberi) (¿Que li has dit!)

TIBERI. (Oh! pro nó que s' havia mort, sino que se n ha anat á péndrer los ayres.)

MACARI. (Ah! aixís está bé.)

TIBERI. (Convé que fem lo desentés, perque jo li he dit que va marxar despedintse á la francesa, es á dir: sense obrir boca. Y no enrahonem més, perque podriem ferlo sospitar. Despatxa 'l ben aviat.)

MACARI. Y ahont se'n ha anat, donchs, senyor Cristófol, lo Sr. Baldiri?

CRISTOF. Ah! ¿que no ho sabéu?

MACARI. Jo? no sé res.

TIBERI. ¿Y qué vol que sápig, sant cristiá, si, com ja li he dit, va marxar sense

ferhò ell saber absolutíssimament á ningú!...

MACARI. Es dir que'l Sr. Baldiri's troba á fora?

CRISTOF. Sí; aixís en Tiberi fa poch rato acaba de dir-m'ho.

TIBERI. Y lo que es més: que no sé pas quan tornarà.

MACARI. (Estigas segur que no será fins á la Vall de Josafat, y encare si no té mandra!)

CRISTOF. Pro lo que es més sensible pera mí es que se n' ha anat sense deixarme la setmanada!

TIBERI. Carám! y á mí? que pot ser se creu que visch del ayre del cel...

MACARI. Vosaltres ray! Jo sí que tinch motiu pera queixarme, puig figureuvs que *nada menós* me deu tot lo següent: les plomes, lo paper, los sobres, la tinta, les lletres y tot un tros de cervell que vaig gastarme de tant rumiar al escriurerli dues cartes de més de plana cada una.

CRISTOF. Ja es bastant aixó; pero nõ ve á esser res co nparat ab lo meu que 'm fa quedar malament ab una pila de gent.

TIBERI. Sí: y ab lo meu? Jo que no podré menjar mentres ell sigui fora!; á no ser que al plegar de la plassa les verduleres reculli algún tomátech, algún pebrot ó algún rabe que'ls hi caygui!

- MACARI. Bé! per tots ii' hi ha: ningü 's pot
queixar!
- TIBERI. Potser quan torni 'ns donará 'l doble
de lo que 'ns deu!
- MACARI. Si fos axís, ¡mal llamp!, tant de bó
m' en degués tot un milió, de cartes!
- MACARI. Pro ab lo caràcter que té 'l cosinet,
ja m' en refío, ja! Més aviat fora per
no pagárnos'ho!...
- MACARI. En tant mal concepte té á son cosinet?
- CRISTOF. (Enfadat.) Uy! es capás per aixó y
molt més!... Mes, lo temps corra y jo
aquí no hi faig res.
- TIBERI. ¿Cóm, no hi fa res! (Jo 't toch! si 'l
fer nosa no es fer res!...)
- CRISTOF. Bé! vull dir de lo que haig de fer...
- TIBERI. Aixís, callo. (Lo que has de fer, es
tocar lo dos.)
- CRISTOF. Ja ho veurás, Tiberi: tornaré aquest
mitg-día á véurer si haurás rebut res;
y si no...
- TIBERI. No 'ns quedarà cap més remey que
carregarnos de *pa.y.ciencia*.
- MACARI. Conformitat, senyor Cristófol, confor-
mitat! ¿No sab lo qué diu lo ditxo?:
«Tot lo que Deu fá, per ben fet está.»
- CRISTOF. (Anantse'n.) Sí, ja ho veureu: feu que
en tornant no m' hagi enviat res; que
prou lo doblegaré!...

TIBERI. ¿Cóm! ¿Qué diu are!

CRISTOF. Que ja 'm sentirá 'l cosinet!

TIBERI. (Sí, 'm sembla que si que't sentirá!...) No ho fassi pas, que allavors perdríem bcus y esquelles...; y ja sab que li he dit que mentres hi ha vida, hi ha també esperança.

CRISTOF. Bé: ja ho sentirém á dir!

MACARI. Oh! ja veurá: es que la culpa de vosté 'ns la farà pagar també á nosaltres...

CRISTOF. (Saludant y anantse'n) Avant, avant.

TIBERI. (Gracies á Deu que fuges de aquí!)

(Tiberi se 'n va darrera de Cristófol.)

ESCENA XI

MACARI sol.

MACARI. Ja havé'n sortit de apuros, puig á tots dos los tením ja enganyats. Are, lo que cal fer es pensar de quina manera 'ns ho arreglarém pera no quedarnos sense res; ja que si participavam la seva mort als parents y 'ls hi feyem sapiguer que 'ns debía quelcóm, de la mort prou nos entendrien, pro lo que es dels deutes, ¡ca!: nos dirían que 'ls parlavam en inglés!... y quasi tindrien rahó, perque, allavors, ho

seríam de debó, nosaltres, inglesos d'ells... (Pensatiu.) Si robessim alguna quantitat... Mes, nó: que aixó podria ser sapigut, y després... Nó, vaja: ni pensarhi!... Lo que podríam fer, fora confeccionar un testament fals... Pro, aixó cóm podém arreglárnosho?...

ESCENA XII

DIT y TIBERI que entra.

TIBERI. Ay! ja respiro! que ja es fora del meu devant... La veritat es que ha durat una bona estona que 'm semblava com si'm trovés en capella!... Perque sempre fingint y ab la por al demunt que no olorés alguna cosa... Vaja: que alló era un sufriment inaguantable... Ja vos dich, Macari, que he passat uns mals ratos, que no vos los podriaho arribar may á afigurar. Y al cap de vall, encare estich segur de que no'ns valdrán pera res absolutament fotes aquestes angunies... perque no farán cap profit.

MACARI. Quina 'n fora que 'us passés aixís!

TIBERI. Deixaría de extranyarme. Per lo tant,

urgeix resóldrer determinadament lo conflicte. Y més encare, sabent, com sabém, que 'n Cristófol tornarà aquest mitgdia...

MACARI. Jo 'm temo que viudrá també en Tiberi y tot...

TIBERI. No més faltaria aixó: que 's trovessin aquí plegats los dos. Allavors si que se 'ns descobriria la trama!

MACARI. Vols dir! ¿y per qué?

TIBERI. Ves! perque á un d'ells li he fet créurer que'l Sr. Baldiri dormia y no volia jo despertar-lo, y á l'altre li he dit que 's trobava á fora á péndrer los ayres.

MACARI. Tens rahó! Vet' aquí una cosa en que no hi havia caygui! Y está clar: allavors se trobarán en una contradicció: aixó es ben clar de preveure. Per lo tant, aixís, ab major motiu havém de mirar de trovar una resolució en aquet delicat assumpto.

TIBERI. Sabs lo que havia pensat jo?

MACARI. Qué? digas.

TIBERI. Que si topavem ab una persona que s'apiadés de nosaltres... podriem fer alguna cosa.

MACARI. Quina?

TIBERI. Aparentar que 'l Sr. Baldiri lega un testament.

MACARI. Mira: aixó es lo que jo estava determinant quan are fa poch has entrat. Mes ¿cóm...

TIBERI. Ja t' he dit que 'ns faltará una persona que s' apiadi de nosaltres.

MACARI. Bé: parla; que ja ho veurém si 'ns faltará ó no 'ns faltará.

MACARI. Donchs, he pensat que com se dona 'l cas de que 'l únich Notari que hi ha en aquesta vila es tant vell que ja se 'n va á la *lleva, lleva*, y la vista li minva de un modo extraordinari, ningú més á propósit que ell. .

MACARI. Ben pensat. Mes ¿quí li dictará?

TIBERI. Home!: la persona aquesta que 'ns fa falta que se apiadi de la nostra situació, y quina podrá amagarse á sota 'l llit...

TIBERI. (Hermosa idea! Calla: que de aixó jo 'n puch tréurer molt bon partit!...) Tens rahó, Tiberi. Mira: jo mateix podré esser aquesta persona. Me 'n vaig corrents á buscar lo Notari.

MACARI. Oh! escoltáu: al mateix temps miráu de trovar qui servexi de testimoni. Se 'n necessitan dos: l' un, podré ferlo jo, y l' altre..

MACARI. Ja 'l faré jo mateix. Representaré dos papers, com fan molts cómichs en les obres en que hi surten molts perso-

sonatjes. Bueno, donchs: corro de-
pressa á buscar lo Notari, y si no pot
venir desseguida, per ferli figa les
comes, me 'l carregaré á coll y bé.

(Macari se'n va.)

ESCENA XIII

TIBERI sol.

TIBERI. Ja tením lo negoci encarrilat: tot va
vent en popa, per are; ja que l' únich
punt que faltava descifrar era 'l modo
de arreglárnosho pera no quedar sòls
ab la roba que portém á sobre, y
aquest punt ja está combatut. Mes,
pera deixarho del tot completament
llest, encare falta lo més peliagut: que
vinga 'l Notari pera posar en planta
nostra trama... Arreglem'ho tot, per
que quan vinga no's tinga de entrete-
nir pera res y no pugui tenir temps
de sospitar gens ni mica de la nostra
ben estudiada camama. Lo primer,
donchs, que faré, es posar les cortines
á son puesto:

(Coloca les cortines á ses corresponents braços d'eres)

Eixa taula la posarém á n' aquí
 dessota de la finestra, y aixís en Ma-
 cari, podrà fer ab més llivertat sa feyna
 de dictador. Are falta tinter y ploma:

(S' en va á buscarho.)

Ja ho tením. Coloquemho tot ben bé.

(Ho arregla degudament.)

Vaja: 'm sembla que ja está tot á punt
 de solfa... Mes lo temps passa y es
 precis aprofitarlo: Escribím lo que
 haurá de dictar en Macari.

(Se trau dos papers: l' un escrit y l'altre blanch.)

Farém parts iguals... sí; que ja n' hi
 haurá prou.

(Llarga pausa; durant la qual escriurá depressa.)

(Trucan.)

Ja 'l tením aquí. Que just ha vingut!
 al moment de acabar d' escriurer la
 última lletra...

(Va á obrir.)

ESCENA XIV

TIBERI, NOTARI y MACARI; aquest últim ha de fer
 resaltar son paper cómich.

NOTARI. Deu vos guard.

TIBERI. (Baix) No cridau

MACARI. Que ha pitxorat?...

- TIBERI. Sí: fa llegua per hora.
- NOTARI. Donchs será del cas enllestir prompte.
- TIBERI. Sí; puig me temo que si no som diligents no podrèm cumplir ab sa última voluntat.
- NOTARI. Tinta y ploma.
- TIBERI. Ja li he posat tot á punt: aquí té una taula ab paper, tinter y ploma.
- NOTARI. Está molt bé. Feu lo favor de dir al senyor moribunt que ja estich á sa disposició.
- (S' assenta á la taula y comensa á escriurer.)
- TIBERI. (A Macari ab veu baixa.) Aquí teniu aquest paper ahont hi ha escrit tot lo que haveu de dir.
- MACARI. (Aixó y res, ve á ser lo mateix)
(Va á la arcoba y se amaga á darrera la cortina del costat del Notari).
- NOTARI. Lo nom del senyor?
- MACARI. (Ab veu estrafeta y de fallida.) Baldiri Coxet y Recolóas.
- TIBERI. Solter.
- NOTARI. Solter... De edat?
- MACARI. Setanta sis anys.
- NOTARI. Setanta sis anys... Vehí de?...
- TIBERI. De aquesta vila.
- NOTARI. ...Sa última voluntat ¿quina es?
- MACARI. Ma última voluntat es que: per carèxer de hereus y parents, y per lo molt bé que se m' ha portat lo meu criat

en Tiberi Palaudarias y Antón, lo faig hereu de tots los bens de que dispo-
 sposo, baix les condicióus següents:...

TIBERI. (Aixó va bé).

NOTARI Continuhi.

MACARI. Primera: Li encarrego, sobre tot,
 que no reclami res absolutament dels
 lloguers atrassats del pis del terrat al
 pobre memorialista y escribent que
 té 'l despatx abax á la entrada.

TIBERI. (Me está bé).

NOTARI Endevant.

MACARI. Vull que del pis del terrat s' en baxi
 á habitar lo primer pis de la escala
 lo pobre memorialista y escribent,
 perque patex de afech y jo sé 'l gran
 torment que es lo haver de pujar es-
 cales.

TIBERI. (Aixó ja no m' agrada tant.)

NOTARI Vagi dibent.

MACARI. Que 'l meu hereu no pugui may exi-
 gir lo lloguer á ell ni á sos fills y nets.

TIBERI. (A véurer fias ahont anirém á parlar?)

NOTARI ¿Qué més?

MACARI. Que 'ls lloguers de tots los altres pisos
 los cobri 'l dit memorialista, si es que
 'ls necessita.

TIBERI. (Com si manés á Macari.) (Pot er ne farèm
 massa.)

- NOTARI. Se conex que l' estima molt á aquest memorialista... Continuhi.
- MACARI. Que 'l camp, la vinya, les hortes, los garrofers, los censos y 'ls lloguers dels casals dels carrers del Hort de 'n Fabá y de les Parsas, ho usufructuhi tot lo pobre memorialista d' abax.
- TIBERI. (Cridant) ¡Al diable!...
(En lo moment precis de fer aquesta exclamació en Tiberi, trucan ab prestesa á la porta. Malhumorat ell se dirigex á obrirla)

ESCENA XV

MACARI y NOTARI. (Aquesta escena ha d'esser molt breu.)

- MACARI. (Treyent lo cap per les cortines.) (Los cosinets deuhen ésser, Enllestím.)
- NOTARI. ¿Qué més?
- MACARI. Que les contribucions y tota altre classe de gastos que les esmentades propietats ocasionin, los pagaré'l meu hereu en Tiberi, Palaudarias y Antón.
- NOTARI. Vagi dihent.
- MACARI. Res més tinchi que dir: Aquesta es la meva voluntat; y desitjaría que 's cumplís. (Ab veu defallida) ¡Ab Deu sigau. . tot lo món!...

(Després de fer un suspir ab lo que voldrà fer véurer que 'l Sr. Baldiri fina, surt del amagatall y diu ab veu natural:)

Senyor notari: ha mort!...

NOTARI Veritat: al acabar de dir l' últim mot.

ESCENA ÚLTIMA

DITS, y FIDELET y CRISTOFOL que portan á TIBERI agafat pe'ls brassos.

FIDELET. Vinam aquí, estrofa!...

CRISTOF. Tunante!...

FIDELET. Ab quina fi ho has fet?

CRISTOF. Sí; digues: ab quin?...

FIDELET. ¡Estrafalari!...

NOTARI Qué hi ha, senyors?...

(Fidelet y Cristófol al véurer al Notari queden completament parats.)

FIDELET. (Aquí 'n passa una de més grossa de la que 'ns pensavem!)

CRISTOF. (Extranyat.) Ay! voste per aquí?

FIDELET. Vosté, senyor Notari?

NOTARI Res té de particular; porque jo vaig allá ahont me necessiten...

CRISTOF. Ah! y que 'l necessiten en aquí?...

TIBERI. (A la hora en que ell hi es!... Calla, Cristófol, calla; que no es una de sola la malifeta que se 'ns trama, sino que son moltes; y ¡viva Deu! pesi á

qui pesi, jo 't juro que havém de descobrirles totes!...)

NOTARI Donchs sí: m' han vingut á buscar á casa pera que vingués en aquí, ahont s' hi trobava un moribunt desitjós de disposar ab deguda forma la repartició dels seus bens.

FIDELET. Y 'l moribunt, qui era?

TIBERI. ¡Ves qui eral: 'l seu cosinet Baldiri.

CRISTOF. ¡Grandíssim poca-vergonya! Donchs ¿per qué m' has dit que 's trobava á fora?...

FIDELET. Lo mateix que á mí: ¿per qué no m' ho havíes de dir que estava malalt?

MACARI. Senyorets: en Tiberi no 'ls ha enganyat gens ni mica, com vostés se creuhen.

TIBERI. Ah! nó?... ¿Quí ho diu aixó?...

MACARI. Un servidor. Ja 'ls hi explicaré.

CRISTOF. No necessitém que 'ns expliqui res; porque 'salta massa á la vista que 'ns ha enganyat com á xinos: á mí, dirme que 's trobava á péndrer los ayres!...

FIDELET. Y á mí, qu' estava dormint!... Ah!, gran piilo!...

CRISTOF. Murri, més que murri!...

MACARI. Atenguin, senyors, si volen: Quan vosté, senyor Fidelet, ha vingut, era molta veritat que 'l Sr. Baldiri estava dormint; y quan vosté, Sr. Cristófol,

ha vingut, també era molta veritat que 'l seu cosinet havia surtit de casa ab l' intent d' anar á fora á péndrer los ayres.

FIDELET. Y, ¿cóm es, donchs, que are jegui en aquí mort?

MACARI. Perque, segóns han dit los homes que l' han portat, al esser á la Estació li ha vingut un fort dolor de ventre que li ha regirat totes les tripes, essent necessari portarlo aquí, ahont, tant bon punt ha arribat ha demanat anessim á buscar un Notari, puig dèsitjava fer testament. Poch ha faltat pera no poguer véurer satisfets sos desitjos, ja que gracies á que 'l Sr. Notari no s' ha fet esperar en comparéxer, D. Baldiri ha pogut exposar devant d' ell sa última voluntat; pro al instant en que acabava de pronunciar lo mot postrer de la darrera cláusula, ha fet com un suspir, ha barbotejat unes quantes paraules y ha tancat los ulls pera no obrirlos més en aquesta vida!

CRISTOF. Ha mort!... (Tant de bó).

(Tots miran envèrs l' arcoba, com contemplant al difunt.)

MACARI. Sí, senyor: ha mort; com ja ho veu.

FIDELET. Mes, Tiberi, ¿sabs que estich duptant

de que sigui tot completament veritat lo que acabes de dir?

NOTARI. Lo que respecta al testament, si que ho es: jo 'n puch respóndrer; ó, sino, miri: aquí 'l té. (Li entrega.)

FIDELET. (Tot just ha comensat á llegirlo, diu:) Es fals.

NOTARI. ¿Com s' entén que es fals!...

TIBERI. (Ho ha endevinat. Ja l'arreglaré jo al ambiciós de Macari!)

CRISTOF. Sí, senyor, que es fals.

MACARI. A véurer, donchs: presentin proves de com es fals.

FIDELET. Está clar que ho es!

NOTARI. Encare 'm farán enfadar vostés!...

MACARI. Dexi 'ls dir, senyor Notari, dexi 'ls dir: que presentin proves de com es fals.

FIDELET. ¿Quina prova millor que la de que á nosaltres, cosinets del senyor Baldiri, que sempre 'ns havia volgut tant, á última hora hagi tingut la imperdonable desconsideració de no deixarnos res absolutament?...

MACARI. Oh! no 'n fassin cas de aixó!... Mes, aquesta es sa última voluntat y estrictament deu acatarse: no hi ha remey.

TIBERI. (Ja ha arribat la hora de venjarme de l' ambició de 'n Macari.) Senyors: si 'm permeten, are enrahonaré jo.

MACARI. Tú, calla; que ningú 't pregunta res.

(A véurer si are aquést vindrá á enre-
oar la *boga!*...)

FIDELET. (Ab tó imperiós) ¿Qué vols, Tiberi?

TIBERI. Que'm dixin enrahonar, perque tinch
ganes de treure 'ls de duptes.

FIDELET. Tens la paraula.

TIBERI. Donchs, aváns de tot, haig de con-
fessar que lo que aquí está passant,
tot es una farsa, una pura comedia...

NOTARI. ¿Qué dieu, are!

TIBERI. Sí, senyor: tot una comedia...

NOTARI. Pro ¿lo del testament y tot?

TIBERI. Lo testament es la part principal.

MACARI. (¡Ay, pobre de mí! ¿Cón ne surto de
aquest embolich!)

FIDELET. Explicat, Tiberi, explicat: treunos de
duptes aviat.

MACARI. (Tiberi: calla; que tot ho arreglarém.)

TIBERI. (Havéu fet tart, Macari) Donchs, com
anava dihent, es lo cas que 'l Sr. Bal-
diri ja es mort desd' aquest matí.

CRISTOF. ¿Cón!...

FIDELET. Ves dihent, Tiberi.

TIBERI. Nosaltres, en Macari y jo, presentint
que després de la mort de nostre amo
'ns quedariem sense res, per deixarho
ell tot als seus parents, y debentnos
com nos deu, bastant á cada hù; cre-
yent de aquesta manera poguer reco-
brar quelcóm de lo que ja 's podía

donar per perdut, havíem combinat un plan que, la veritat, no 'ns pensavem tingués lo lí desastrós que segurament va á tindre; y aquest plan consistía en amagarse en Macari y fent que'l Sr. Notari ho sentís, ab veu estafeta imitant la del Sr. Baldui moribunt, dictar un testament tot á favor del dos. Mes, en Macari, cegat de perfidia, tot s' ho ha tirat á la seva part: are toca les conseqüències.

(Quadro: fan per manera de que 'n Macari, que estava 'l darrera de tots avergonyit, se quedí á primer terme junt ab en Tiberi.)

TOTS ¡¡¡Ah!!!

FIDELET. ¿Aixó havéu fet, truháns!

NOTARI Veyéu: tot lo mal que 's fa en aquest món, se descobrex.

CRISTOF. Pro aquésta no té perdó.

FIDELET. L'havéu feta un xich massa grossa.

NOTARI L'ambició vos ha perdut.

TIBERI. (Acostantse á en Macari.) Fillet: QUI TOT HO VOL, TOT HO PERT.

T E L O

Obres publicades per "La Talia Catalana,"

	<i>Ptes.</i>		<i>Ptes.</i>
Los trabucaires, drama 3 actes.	1'50	La fantasma de Sant Telm. pessa i a.	1
Lo rapte de D. Sabino, dialech	1	Sens esperança, d. 2 a. y ep.	2
Hamlet, drama en 3 actes.	2	L' anunci, juguet i a.	1
Una cosa que passa, pessa 1 acte.	1	Lo 33,333, juguet i a.	1
Los moneders falsos, d. 3 a.	2		

GALERIA DRAMÀTICA CATÒLICA
DE VENDA EN AQUESTA ADMINISTRACIÓ

	<i>Ptes.</i>		<i>Ptes.</i>
Dos fills, drama en 3 actes.	2	¡Vells y boigs! pessa en 1 acte.	1
La igualtat de classes, d. 3 a.	2	La tertulia, pessa en 1 acte.	1
Lo llivertador de Suissa, d. 1 a.	1	La loteria, comedia en 1 acte.	1
Cápsulas Maüser, sarsuela, 1 a.	3	¡Criaturas naixem!... sarsuela 1 a.	2'30
Entre 'l menescal y 'l metge, ste 1 a	1	Lo endevinayie, cdia en 3 a.	1'50
La Tunyina, comedia en 1 acte.	1	Los espiritistas, pessa 1 a.	1
A ca 'l jutge, sainete en 1 acte	1	Víctima del deber, d. 2 a.	2
De extrém á extrém, dialech.	0'50	De gorras, joguina en 1 acte.	0'50
Viatge de recreo, monólech	0'50	Les bulles fan com las profesons para	0'50
Furor pessebrista, com. 1 a.	0'50	La bola de neu, pas. cóm. 1 acte.	1
A toch de esquella, assaig d. 1 a.	1	Conveniencias, comedia en 1 a.	1
La mort del avi, com. 1 acte.	0'50	Las escuelas laicas, d. en 3 a.	1'50
Lo Roure centenari, d. 3 actes.	2	¡Modas! rev. ta en 1 acte	0'50
L' últim inglés, ste. 1 a. veis	0'25	Bolas y alioli, juguet en 1 acte.	0'50
Sebas al cap, humorada 1 a vers.	0'50	Qui de casa fuig ó ¡volan donas si ó no? comedia en 1 acte.	0'50
Los grills de las sebas, gatada 1 a.	0'50	Venjança d' Apotecari, c. en 1 a.	0'50
¡Embolichs! comedia en 1 acte.	1	Del Paradís al infern, d. en 3 a.	1'50
Cor de roca, d. en 1 a. y en veis	1	Das calsas de vellut, d. en 3 a.	1'50
Héroes del Bruch, mon en vers	0'50	De Pelagalls á Barcelona, monólech.	0'25
Senyors; falta un artista, cap. est.	0'55	Fugir del foch... comedia 1 a.	1
L' herehuet de la ferreria, c. 2 a.	1'25	Sastres pobres que robéu... c. 1 a.	1
Servius, monolech.	0'50	Lo Cast Jose h en Egipte d. bib. 4 a.	1'00
Mestre Olaguer, monólech.	0'50	¡Catalunya!, quadro d. en 1 a.	1'00
La meva senyora, monólech.	1	Lo pillet dels ous, s., 1 a.	0'25
La mestresa de casa, monól.	1	Fruits anarquichs, d. 3 a.	2
La Rialla, sarsuela en 1 acte.	1'50	Lo Rector de Granollers, d. 3 a.	2
Lo castell de finestres, d. 3 a.	1'50	Lo Retorn de Palestina, d. 2 a.	1
La perla Olotina ó la Verge del Tura, d. en 3 a. y un p.	1'00	Víctima del Masonisme, d. 3 a.	1'50
Lo Allotjat, sarsuela en 1 acte	2	¡Misérias humans! d. 3 a.	1'50
La repartidora, sars. en 2 a.	3	Lo sufragi Universal, c. 3 a.	2
Un sabi fi de sigle, brometa 2 a.	1'50	Un afaita clatells, pessa, 1 a.	0'50
L' avaro, drama en 3 a.	1'50	Primer de Maig, mon, cóm.	0'25
La grossa del Nadal, atzegallada 1 a.	1	Lo Presidari, d. 3 a.	2

La Mort y Passió de Ntre. Senyor Jesucrist, d. sacro 5 a 1 pta.

Los de fora que desitgin alguna de aquestas obras, haurán de pagar 5 céntims més per obra, per gastos d' envió. Se deixen los clichés d' obres publicades al preu d' 1 pesseta.